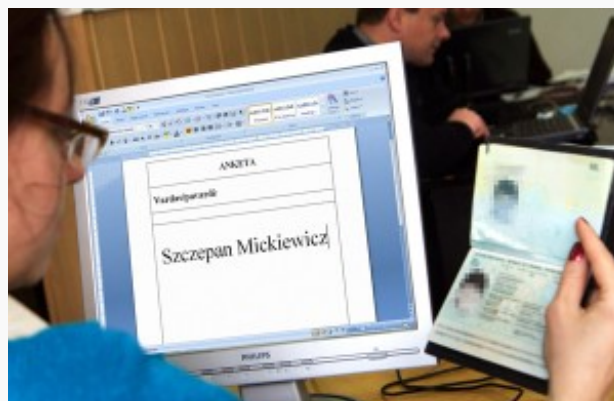

Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) kolejny raz wykryła hipokryzję sprzecznych wzajemnie litewskich aktów prawnych w sprawie oraz praktyki w sprawie oryginalnej pisowni imion i nazwisk w oficjalnych dokumentach na Litwie. Do dziś boryka się z tym problemem na Litwie dziesiątki, jak nie setki tysięcy osób.

Według Państwowej Komisji Języka Litewskiego, z czym w pełni zgadza się EFHR, „obce nazwy osobowe nie należą do systemu języka litewskiego i nie powinny być lituanizowane”. Niestety niektóre instytucje państwowe i politycy z przekonaniem twierdzą, że w litewskich dokumentach powinny być używane wyłącznie litewskie litery. Argumentują to tym, że nazwiska są częścią języka litewskiego, dlatego też użycie takich liter jak w, q, x stanowi zagrożenie nie tylko dla języka litewskiego, ale nawet dla samego państwa.

Używanie liter Nielitewskich, ale także kombinacja liter: „rz”, „cz” i „sz” a także kombinacja dwóch liter np. „nn” i „tt”, już nie stanowią zagrożenia dla państwowości litewskiej Fotomontaż Marian Paluszkiewicz

Fakty świadczą jednak o czymś innym. Na wniosek EFHR do Urzędu Ewidencji Ludności (Gyventojų registro tarnyba prie VRM) Fundacja otrzymała pismo z wykazem danych statystycznych odnoszących się do zarejestrowanych na Litwie Nielitewskich imion i nazwisk (pismo dostępne na stronie www.efhr.eu)

Otóż okazuje się, że na Litwie w prawie 8800 przypadkach można było zarejestrować takie imiona jak Katarzyna, Ewa, Tadeusz, Matthew, Joanna i Odetta oraz nazwiska takie jak Leszczynska, Szczerba, Szulc, Brown itd. Tym samym można wnioskować, że używanie liter Nielitewskich, ale także kombinacja liter: „rz”, „czy” i „sz” a także kombinacja dwóch liter np. „nn” i „tt”, już nie stanowią zagrożenia dla państwowości litewskiej.

Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPCz) w kilku swoich orzeczeniach już podkreślał, że regulowanie pisowni imion i nazwisk jest domeną każdego państwa członkowskiego i jest ściśle powiązana z kulturą i językową historią oraz poczuciem tożsamości, tym niemniej państwo powinno przestrzegać orzecznictwa ETPCz, a każde uregulowanie prawne powinna być obiektywnie uzasadniona i obowiązywać wszystkich obywateli w równym stopniu.

Orzeczenie ETPCz z 2007 roku w sprawie Johansson przeciwko Finlandii (skarga nr 10163/02) orzekł, iż wybór imienia dla dziecka jest indywidualną kwestią rodziców. Trybunał przyznał, że prawne restrykcje dotyczące zmiany imienia mogą być uzasadnione dobrem publicznym, na przykład, w celu zapewnienia dokładnej ewidencji ludności lub umożliwienia prawidłowej identyfikacji osobistej. Jednak imiona niewątpliwie odgrywają zasadniczą rolę w identyfikacji danej osoby. Trybunał zwrócił szczególną uwagę na fakt, że jeżeli w spisie ewidencyjnym ludności już figurują dane imiona i nie stwierdzono aby miało to jakiegokolwiek negatywny wpływ na zachowanie kulturowej i językowej tożsamości to nie ma podstawy do odmowy zarejestrowania takiego imienia.

Litwa jest krajem wielu narodowości, a każdy z żyjących na jej terytorium narodów korzysta z imion i nazwisk związanych z ich językiem. Każdy ma prawo do poszanowania życia

prywatnego i rodzinnego na podstawie Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Dodatkowo zezwolenie oryginalnej pisowni imion i nazwisk staje się coraz bardziej aktualne, gdyż ponad 16% zawieranych corocznie małżeństw ma charakter mieszanych (małżonek pochodzi z innego kraju). Do tego liczba dzieci urodzonych poza granicami Litwy w przeciągu tylko 10 lat wzrosła z niecałego 1% do aż 16% w 2011 roku. Z tego wynika, że liczba osób dotkniętych tym problemem ma tendencję wzrostową i dotyczy wszystkich obywateli Litwy.

Biorąc pod uwagę odkrycie przez Fundację tej praktyki na Litwie oraz orzecznictwo międzynarodowe zachęcamy wszystkich zainteresowanych do skorzystania z istniejącej możliwości zmian nieprawidłowo zapisanych imion i nazwisk zawierających nielitewskie litery, kombinacje liter i podwójnych liter, które już zostały zarejestrowane w Urzędzie Ewidencji Ludności.

W kolejnym wydaniu Kurier Wileński opublikuje przygotowaną przez Europejską Fundację Praw Człowieka instrukcję „krok po kroku” w jaki sposób można wnioskować o zmianę swojego imienia i nazwiska. EFHR oferuje bezpłatną pomoc prawną w tym zakresie. Kontakt z EFHR: imie@efhr.eu lub +37069150822

Przykłady imion i nazwisk zarejestrowanych w Urzędzie Ewidencji Ludności na Litwie (Gyventojų registro tarnyba prie VRM):

Agnieszka, Anna, Annika, Barzda, Brown, Czeslav, Ewa, Gannibal, Ivannikov, Joanna, Kaczor, Kerza, Katarzyna, Leszczynska Litten, Malgorzata, Mattheo, Matthew, Odetta, Powell, Szczerba, Szulc, Tadeusz, Urszula, Violetta, Visznievski, Vitte...